

USTAWA

z dnia..... 2015 r.

o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5a w pkt 36 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 37 - 39 w brzmieniu:

„37) działalności badawczo-rozwojowej – oznacza to działalność twórczą obejmującą badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowaną w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań;

38) badaniach naukowych – oznacza to:

- a) badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne,
- b) badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,
- c) badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, ustawę z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk oraz ustawę z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 440, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 985, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 73 i 211.

badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy, szczególnie do oceny przydatności danych rodzajów technologii, a także budowę niezbędnych w tych badaniach linii pilotażowych, w tym do uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych;

39) pracach rozwojowych – oznacza to nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, z wyłączeniem prac obejmujących rutynowe i okresowe zmiany wprowadzane do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń, w szczególności:

- a) opracowywanie prototypów i projektów pilotażowych oraz demonstracje, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt nie został określony,
- b) opracowywanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy stanowi produkt końcowy gotowy do wykorzystania komercyjnego, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna.”;

2) w art. 6 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Małżonkowie podlegający obowiązkowi podatkowemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, między którymi istnieje przez cały rok podatkowy wspólność majątkowa, pozostający w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy mogą być, z zastrzeżeniem ust. 8, na wspólny wniosek wyrażony w zeznaniu podatkowym, opodatkowani łącznie od sumy swoich dochodów określonych zgodnie z art. 9 ust. 1 i 1a, po uprzednim odliczeniu, odrębnie przez każdego z małżonków, kwot określonych w art. 26; w tym przypadku podatek określa się na imię obojga małżonków w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy łącznych dochodów małżonków.”;

3) w art. 17:

a) w ust. 1a:

- pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) podjęcia uchwały o przyjęciu w poczet członków spółdzielni.”,

- uchyla się pkt 5,

b) po ust. 1c dodaje się ust. 1d w brzmieniu:

„1d. Nie ustala się przychodu z tytułu objęcia udziałów (akcji) w spółce kapitałowej w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący oraz nadwyżki będącej różnicą pomiędzy wartością komercjalizowanej własności intelektualnej a wartością nominalną objętych udziałów (akcji) przez podmiot komercjalizujący.”;

4) w art. 22:

a) po ust. 1a dodaje się ust. 1aa w brzmieniu:

„1aa. Kosztami uzyskania przychodów ze źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 i 4, są także koszty działalności badawczo-rozwojowej odpowiadającej przedmiotowi działalności podatnika.”,

b) ust. 5d otrzymuje brzmienie:

„5d. Za dzień poniesienia kosztu uzyskania przychodów, z zastrzeżeniem ust. 5e, 6ba i 6bb, uważa się dzień, na który ujęto koszt w księgach rachunkowych (zaksięgowano) na podstawie otrzymanej faktury (rachunku), albo dzień, na który ujęto koszt na podstawie innego dowodu w przypadku braku faktury (rachunku), z wyjątkiem sytuacji gdy dotyczyłoby to ujętych jako koszty rezerw albo biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów.”,

c) ust. 6b otrzymuje brzmienie:

„6b. Za dzień poniesienia kosztu uzyskania przychodów w przypadku podatników, o których mowa w ust. 6, z zastrzeżeniem ust. 5e, 6ba i 6bb, uważa się dzień

wystawienia faktury (rachunku) lub innego dowodu stanowiącego podstawę do zaksięgowania (ujęcia) kosztu.”,

d) uchyla się ust. 7b,

e) po ust. 7b dodaje się ust. 7c – 7f w brzmieniu:

„7c. Podstawą ustalenia kosztu działalności badawczo-rozwojowej jest kwota wydatków poniesionych przez podatnika w części, w której nie została zwrócona podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

7d. Koszty działalności badawczo-rozwojowej mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów:

1) w dacie ich poniesienia, z zastrzeżeniem ust. 7e, albo

2) jednorazowo w okresie pięciu lat prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, nie później jednak niż w piątym roku podatkowym prowadzenia tej działalności.

7e. W przypadku gdy podatnik za rok podatkowy ponosi stratę, koszty działalności badawczo-rozwojowej poniesione w latach podatkowych, w których podatnik ponosi stratę, mogą być zaliczone do kosztów uzyskania przychodów w wysokości pomniejszonej o kwotę odpowiadającą udziałowi kosztów działalności badawczo-rozwojowej w kosztach uzyskania przychodów w stracie, która została rozliczona zgodnie z art. 9 ust. 3, odpowiednio jednorazowo w roku podatkowym, w którym podatnik osiągnął dochód, albo w zeznaniach podatkowych składanych za kolejno następujące po sobie lata podatkowe, nie później jednak niż w zeznaniu składanym za rok podatkowy, w którym upływa piąty rok prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej.

7f. W zeznaniu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lub ust. 1a pkt 2, koszty działalności badawczo-rozwojowej powiększa się:

1) w przypadku mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej – o 50 %,

2) w przypadku pozostałych podatników – o 20 %

- poniesionych kosztów oraz dokonanych odpisów amortyzacyjnych, pod warunkiem, że zobowiązania dotyczące tych kosztów i odpisów zostały uregulowane w roku podatkowym.”;

5) w art. 22b w ust. 2 uchyla się pkt 2;

6) w art. 22m w ust. 1 uchyla się pkt 3;

7) w art. 23 w ust. 1 po pkt 38c dodaje się pkt 38d w brzmieniu:

„38d) wydatków poniesionych przez wspólnika na nabycie udziałów (akcji) w spółce kapitałowej w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący; wydatki takie są jednak kosztem uzyskania przychodów z tytułu odpłatnego zbycia tych udziałów (akcji) przez podmiot komercjalizujący;”;

8) w art. 24a po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Podatnicy, o których mowa w ust. 1, którzy prowadzą działalność badawczo-rozwojową i zamierzają zaliczać koszty działalności badawczo-rozwojowej do kosztów uzyskania przychodów, są obowiązani w prowadzonej księdze albo w prowadzonych księgach rachunkowych, o których mowa w ust. 1, wyodrębnić koszty działalności badawczo-rozwojowej.”;

9) uchyla się art. 26c;

10) w art. 45:

a) po ust. 1aa dodaje się ust. 1ab w brzmieniu:

„1ab. Podatnicy, którzy do kosztów uzyskania przychodów zaliczają koszty działalności badawczo-rozwojowej, dołączają do zeznania, o którym mowa w ust. 1 i ust. 1a pkt 2, sprawozdanie, według ustalonego wzoru, o działalności badawczo-rozwojowej prowadzonej w poprzednim roku podatkowym. Obowiązek dołączenia tego sprawozdania w każdym roku prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej dotyczy także podatników, którzy koszty działalności badawczo-rozwojowej zaliczają do kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 22 ust. 7d pkt 2 i ust. 7e.”,

b) dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania o działalności badawczo-rozwojowej w poprzednim roku podatkowym, wraz z objaśnieniami co do sposobu jego wypełniania, uwzględniający w szczególności dane identyfikujące podatnika, rodzaj prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej i zakres wykonanych w danym roku podatkowym badań naukowych lub prac rozwojowych.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4a w pkt 25 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 26 - 29 w brzmieniu:

„26) działalności badawczo-rozwojowej – oznacza to działalność twórczą obejmującą badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowaną w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań;

27) badaniach naukowych – oznacza to:

- a) badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne,
- b) badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,
- c) badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług; badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy, szczególnie do oceny przydatności danych rodzajów

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 915, 1138, 1146, 1215, 1328, 1457, 1563 i 1662 oraz z 2015 r. poz. 73 i 211.

technologii, a także budowę niezbędnych w tych badaniach linii pilotażowych, w tym do uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych;

28) pracach rozwojowych – oznacza to nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, z wyłączeniem prac obejmujących rutynowe i okresowe zmiany wprowadzane do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń, w szczególności:

a) opracowywanie prototypów i projektów pilotażowych oraz demonstracje, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt nie został określony,

b) opracowywanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy stanowi produkt końcowy gotowy do wykorzystania komercyjnego, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna;

29) spółce podwyższonego ryzyka – oznacza to osobę prawną lub spółkę komandytowo-akcyjną, której wyłącznym przedmiotem działalności jest dokonywanie inwestycji finansowych i która lokuje nie mniej niż 60% aktywów w aktywa inne niż:

a) papiery wartościowe będące przedmiotem publicznej oferty lub papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, chyba że papiery wartościowe stały się przedmiotem publicznej oferty lub zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym po ich nabyciu przez spółkę podwyższonego ryzyka,

b) instrumenty rynku pieniężnego, chyba że zostały wyemitowane przez spółki niepubliczne, których papiery wartościowe nie są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym lub których akcje lub udziały wchodziły w skład portfela inwestycyjnego spółki podwyższonego ryzyka

- z tym że wartość tych aktywów nie powinna przekraczać 50 mln euro według ceny nabycia, przeliczonej na złote według kursu średniego euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia roboczego poprzedzającego dzień nabycia aktywów.”;

2) w art. 9 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Podatnicy, którzy prowadzą działalność badawczo-rozwojową i zamierzają zaliczać koszty działalności badawczo-rozwojowej do kosztów uzyskania przychodów, są obowiązani w ewidencji, o której mowa w ust. 1, wyodrębnić koszty działalności badawczo-rozwojowej.”;

3) w art. 12:

a) w ust. 1b:

- pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) podjęcia uchwały o przyjęciu w poczet członków spółdzielni.”,

- uchyla się pkt 5,

b) w ust. 4 w pkt 22 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 23 w brzmieniu:

„23) nominalnej wartości udziałów (akcji) w spółce kapitałowej objętych w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący oraz nadwyżki będącej różnicą pomiędzy wartością komercjalizowanej własności intelektualnej a wartością nominalną objętych udziałów (akcji) przez podmiot komercjalizujący.”;

4) w art. 15:

a) po ust. 1a dodaje się ust. 1aa w brzmieniu:

„1aa. Kosztami uzyskania przychodów są także koszty działalności badawczo-rozwojowej odpowiadającej przedmiotowi działalności podatnika.”,

b) uchyla się ust. 4a,

c) po ust. 4a dodaje się ust. 4aa – 4ad w brzmieniu:

„4aa. Podstawą ustalenia kosztu działalności badawczo-rozwojowej jest kwota wydatków poniesionych przez podatnika w części, w której nie została zwrócona podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

4ab. Koszty działalności badawczo-rozwojowej mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów:

- 1) w dacie ich poniesienia, z zastrzeżeniem ust. 4ac, albo
- 2) jednorazowo w okresie pięciu lat prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, nie później jednak niż w piątym roku podatkowym prowadzenia tej działalności.

4ac. W przypadku gdy podatnik za rok podatkowy ponosi stratę, koszty działalności badawczo-rozwojowej poniesione w latach podatkowych, w których podatnik ponosi stratę, mogą być zaliczone do kosztów uzyskania przychodów w wysokości pomniejszonej o kwotę odpowiadającą udziałowi kosztów działalności badawczo-rozwojowej w kosztach uzyskania przychodów w stracie, która została rozliczona zgodnie z art. 7 ust. 5, odpowiednio jednorazowo w roku podatkowym, w którym podatnik osiągnął dochód, albo w zeznaniach podatkowych składanych za kolejno następujące po sobie lata podatkowe, nie później jednak niż w zeznaniu składanym za rok podatkowy, w którym upływa piąty rok prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej.

4ad. W zeznaniu, o którym mowa w art. 27 ust. 1, koszty działalności badawczo-rozwojowej powiększa się:

- 1) w przypadku mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej – o 50 %,
- 2) w przypadku pozostałych podatników – o 20 %

- poniesionych kosztów oraz dokonanych odpisów amortyzacyjnych, pod warunkiem, że zobowiązania dotyczące tych kosztów i odpisów zostały uregulowane w roku podatkowym.”,

d) ust. 4e otrzymuje brzmienie:

„4e. Za dzień poniesienia kosztu uzyskania przychodów, z zastrzeżeniem ust. 4f–4h, uważa się dzień, na który ujęto koszt w księgach rachunkowych (zaksięgowano) na podstawie otrzymanej faktury (rachunku), albo dzień, na który ujęto koszt na podstawie innego dowodu w przypadku braku faktury (rachunku), z wyjątkiem sytuacji gdy dotyczyłoby to ujętych jako koszty rezerw albo biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów.”;

5) w art. 16 w ust. 1 po pkt 8f dodaje się pkt 8g w brzmieniu:

„8g) wydatków poniesionych przez wspólnika na nabycie udziałów (akcji) w spółce kapitałowej w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący; wydatki takie są jednak kosztem uzyskania przychodów z tytułu odpłatnego zbycia tych udziałów (akcji) przez podmiot komercjalizujący;”;

6) w art. 16b w ust. 2 uchyla się pkt 3;

7) w art. 16m w ust. 1 uchyla się pkt 3;

8) w art. 17:

a) w ust. 1 w pkt 54 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 55 w brzmieniu:

„55) dochody spółek podwyższonego ryzyka mających siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, z tytułu zbycia udziałów (akcji) przez nie posiadanych.”;

b) dodaje się ust. 11 w brzmieniu:

„11. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 55, ma zastosowanie, jeżeli spełnione są następujące warunki:

1) spółka, której udziały (akcje) są zbywane, jest spółką podlegającą w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, opodatkowaniu podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągania;

2) spółka dokonująca zbycia udziałów (akcji) posiada bezpośrednio, nieprzerwanie przez okres dwóch lat, nie mniej niż 10% udziałów (akcji) w spółce, o której mowa w pkt 1.”;

9) uchyla się art. 18b;

10) w art. 27:

a) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. Podatnicy, którzy do kosztów uzyskania przychodów zaliczają koszty działalności badawczo-rozwojowej, dołączają do zeznania sprawozdanie, według ustalonego wzoru, o działalności badawczo-rozwojowej prowadzonej w poprzednim roku podatkowym. Obowiązek dołączenia tego sprawozdania w każdym roku prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej dotyczy także podatników, którzy koszty działalności badawczo-rozwojowej zaliczają do kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 15 ust. 4ab pkt 2 oraz ust. 4ac.”,

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania o działalności badawczo-rozwojowej w poprzednim roku podatkowym, wraz z objaśnieniami co do sposobu jego wypełniania, uwzględniający w szczególności dane identyfikujące podatnika, rodzaj prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej i zakres wykonanych w danym roku podatkowym badań naukowych lub prac rozwojowych.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.⁴) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 1:

a) pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) wartościach niematerialnych i prawnych – rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17, nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych,

⁴ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 613, z 2014 r. poz. 768 i 1100 oraz z 2015 r. poz. 4.

prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:

- a) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- b) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- c) know-how.

W przypadku wartości niematerialnych i prawnych oddanych do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu, wartości niematerialne i prawne zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 4. Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych. W przypadku gdy nie jest możliwe oddzielenie etapu badań naukowych od etapu prac rozwojowych prowadzących do wytworzenia wartości niematerialnych i prawnych, nakłady na działalność badawczo-rozwojową jednostka uznaje za poniesione na badania naukowe;”

b) w pkt 48 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 49 - 51 w brzmieniu:

„49) działalności badawczo-rozwojowej – rozumie się przez to działalność twórczą obejmującą badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowaną w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań;

50) badaniach naukowych – rozumie się przez to:

- a) badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne,
- b) badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,
- c) badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i

usług; badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy, szczególnie do oceny przydatności danych rodzajów technologii, a także budowę niezbędnych w tych badaniach linii pilotażowych, w tym do uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych;

51) pracach rozwojowych – rozumie się przez to nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, z wyłączeniem prac obejmujących rutynowe i okresowe zmiany wprowadzane do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń, w szczególności:

- a) opracowywanie prototypów i projektów pilotażowych oraz demonstracje, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt nie został określony,
- b) opracowywanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy stanowi produkt końcowy gotowy do wykorzystania komercyjnego, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna.”;

2) w art. 33 uchyla się ust. 3;

3) w art. 49 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) ważniejszych osiągnięciach w działalności badawczo-rozwojowej;”.

Art. 4. W ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. z 2012 r. poz. 1224) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwowe osoby prawne są obowiązane uzyskać zgodę ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów o rachunkowości, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym oddania tych składników do korzystania innym podmiotom na podstawie umów prawa cywilnego lub ich wniesienia jako wkładu do spółki lub spółdzielni, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia przekracza równowartość w złotych kwoty 50 000 euro, obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z dnia wystąpienia o zgodę, z zastrzeżeniem ust. 1a.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1c w brzmieniu:

„1a. Czynność prawna w zakresie określonym w ust. 1 dokonywana przez:

- 1) uczelnię publiczną,
- 2) Polską Akademię Nauk oraz jej instytut,
- 3) instytut badawczy

- wymaga zgłoszenia ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa w przypadku, gdy wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia przekracza równowartość w złotych kwoty 250 000 euro, obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z dnia zgłoszenia.

1b. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1a, wnosi sprzeciw, jeżeli zgłoszona czynność prawna utrudni albo uniemożliwi działalność statutową podmiotu dokonującego zgłoszenia. Sprzeciw wymaga uzasadnienia. W postępowaniu dotyczącym zgłoszenia przepisy art. 5b ust. 3-3b oraz art. 5c ust. 4-6 stosuje się odpowiednio.

1c. Dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 1a, może nastąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia minister właściwy do spraw Skarbu Państwa nie wniósł sprzeciwu. Zgłoszona czynność prawna niedokonana pomimo

braku sprzeciwu w ciągu roku od dnia doręczenia zgłoszenia wymaga kolejnego zgłoszenia.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Czynność prawna dokonana z naruszeniem obowiązku określonego w ust. 1 albo 1a jest nieważna.”;

2) w art. 5b:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Z wnioskiem o wyrażenie zgody, o której mowa w art. 5a ust. 1, albo zgłoszeniem, o którym mowa w art. 5a ust. 1a, występuje państwowa osoba prawna dokonująca czynności prawnej, określając:”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do wniosku albo zgłoszenia dołącza się:

1) dokumenty potwierdzające:

a) że wnioskodawca albo podmiot dokonujący zgłoszenia jest państwową osobą prawną, chyba że osobowość prawna została nadana ustawą,

b) prawo do przedmiotu rozporządzenia,

c) wartość rynkową przedmiotu rozporządzenia, o której mowa w ust. 1 pkt 2: wycenę rzeczoznawcy albo oświadczenie wnioskodawcy albo podmiotu dokonującego zgłoszenia – jeżeli wartość rynkową przedmiotu rozporządzenia można ustalić na podstawie opublikowanych cenników lub notowań giełdowych albo jeżeli koszt wyceny przewyższa 20% wartości bilansowej przedmiotu rozporządzenia;

2) projekt umowy, na podstawie której ma być dokonane rozporządzenie;

3) w przypadku uczelni publicznej – zgodę senatu uczelni na dokonanie rozporządzenia;

4) inne dokumenty potwierdzające dane i informacje zawarte we wniosku albo zgłoszeniu.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1852) w art. 21a dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

- „5. Przepisy ust. 1 – 4 stosuje się odpowiednio do osób zatrudnionych w jednostkach Polskiej Akademii Nauk i instytutach badawczych na stanowiskach profesora nadzwyczajnego i profesora wizytującego.
6. Osoby o uprawnieniach równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego, które ta osoba nabyła w trybie określonym w ust. 1, zatrudnionej w uczelni lub jednostce naukowej, nie zalicza się do minimum kadrowego w sprawach uprawnień do nadawania stopni doktora lub doktora habilitowanego ani do minimum kadrowego w sprawach prowadzenia kierunku studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149) w art. 88c w ust. 8 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na pracę ukończył szkołę lub uczelnię wyższą z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo innego państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Konfederacji Szwajcarskiej albo kształci się w takiej szkole lub uczelni, lub”.

Art. 7. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 66 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) podejmuje decyzje dotyczące mienia i gospodarki uczelni, w tym w zakresie zbycia lub obciążenia mienia, do wysokości określonej w art. 5a ust. 1a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. z 2012 r. poz. 1224);”;

- 2) w art. 90 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146 i 1198.

„4. Do czynności prawnych dokonywanych przez uczelnię publiczną stosuje się przepisy art. 5a-5c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa.”;

3) w art. 100a w ust. 6 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zawieszona zostaje działalność organów kolegialnych uczelni publicznej w zakresie decydowania o gospodarce finansowej, w szczególności w zakresie kompetencji określonych w przepisach art. 5a-5c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa; pozostałe kompetencje organów kolegialnych są realizowane na zasadach dotychczasowych;”;

4) w art. 115 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub profesora wizytującego może być zatrudniona osoba niespełniająca wymagań określonych odpowiednio w art. 114 ust. 2 i 3, jeżeli posiada stopień naukowy doktora oraz:

1) odbyła 2 lata stażu naukowego w uczelni lub jednostce naukowej innej niż ta, w której uzyskała stopień naukowy doktora lub w której ma zostać zatrudniona na tym stanowisku, lub

2) ma znaczne i twórcze osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej.”;

5) w art. 116 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Statut uczelni określa warunki odbywania stażu, o którym mowa w art. 115 ust. 1 pkt 1 i sposób potwierdzania jego odbycia, a także sposób i tryb potwierdzania spełnienia wymagań określonych w art. 115 ust. 1 pkt 2.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U Nr 96, poz. 618 z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Instytut zgłasza ministrowi nadzorującemu zamiar dokonania czynności prawnej, mającej za przedmiot mienie zaliczone zgodnie z przepisami o rachunkowości do aktywów trwałych o wartości rynkowej wyższej niż równowartość w złotych kwoty 134 000

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 185, poz. 1092 oraz z 2014 r. poz. 1198.

euro, obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z dnia zgłoszenia, polegającej na:";

2) w art. 30 dodaje się ust. 11 w brzmieniu:

„11. Dopuszcza się udział w posiedzeniach rady naukowej za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, w tym przy użyciu technik wideokonferencji, oraz głosowania za pośrednictwem systemów informatycznych, jeżeli statut instytutu to przewiduje oraz pod warunkiem, że system informatyczny stosowany w instytucie zapewnia możliwość głosowania i zachowanie tajności głosowania.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619 z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Członkiem zagranicznym może zostać osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego albo osoba posiadająca obywatelstwo polskie oraz na stałe zamieszkała za granicą i zatrudniona w zagranicznej jednostce naukowej.”;

2) w art. 14 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. W Zgromadzeniu Ogólnym Akademii biorą udział, z głosem stanowiącym, członkowie Akademii.

3. Uchwały Zgromadzenia Ogólnego Akademii są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy liczby członków, jeżeli statut Akademii nie stanowi inaczej.”;

3) w art. 16 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Na wniosek co najmniej jednej piątej liczby członków Akademii, Prezes Akademii zwołuje sesję Zgromadzenia Ogólnego Akademii, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.”;

4) w art. 24 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 84, poz. 455, z 2013 r. poz. 675 oraz z 2014 r. poz. 1198.

„2. Kanclerz Akademii rozporządza składnikami aktywów trwałych Akademii o wartości rynkowej nieprzekraczającej równowartości w złotych kwoty 134 000 euro obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z pierwszego dnia miesiąca, w którym rozporządzenie ma być dokonane. Rozporządzenie przez Kanclerza Akademii składnikami aktywów trwałych Akademii o wartości rynkowej przekraczającej równowartość w złotych 134 000 euro wymaga zgody Prezesa Akademii.

3. Do czynności prawnych dokonywanych przez Akademię i jej instytut, z wyłączeniem czynności w zakresie komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, stosuje się przepisy art. 5a-5c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. z 2012 r. poz. 1224).”;

5) w art. 54 ust. 2 – 4 otrzymują brzmienie:

„2. Dyrektor rozporządza składnikami aktywów trwałych instytutu. Do czynności prawnych dokonywanych przez instytut, z wyłączeniem czynności w zakresie komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, stosuje się przepisy art. 5a-5c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa.

3. Przed zgłoszeniem ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa, o którym mowa w przepisach wymienionych w ust. 2, dyrektor instytutu jest obowiązany uzyskać zgodę Prezesa i Prezydium Akademii.

4. Zgody Prezesa Akademii wymaga czynność prawna mająca za przedmiot mienie będące własnością instytutu, zaliczone zgodnie z przepisami o rachunkowości do aktywów trwałych o wartości rynkowej wyższej niż równowartość w złotych kwoty 134 000 euro obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z pierwszego dnia miesiąca, w którym rozporządzenie ma być dokonane, polegająca na:

- 1) zbyciu, wydzierżawieniu, wynajmie, przeniesieniu mienia;
- 2) wniesieniu tego mienia do spółki lub fundacji;
- 3) dokonaniu darowizny;

4) nieodpłatnym oddaniu do użytkowania innym podmiotom w drodze umowy cywilnoprawnej.”;

6) w art. 75 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zbycie lub obciążenie nieruchomości Akademii oraz instytutów o wartości powyżej 250 000 euro wymaga zgody Prezydium Akademii.”;

7) w art. 83 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Akademia i jej instytuty mogą, w celu komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i promocji nauki, tworzyć spółki, obejmować lub nabywać i posiadać udziały oraz akcje spółek handlowych. Każda z tych czynności wymaga uprzedniego zgłoszenia ministrowi właściwemu do spraw nauki.”;

8) w art. 89 ust. 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„7. Na stanowisku specjalisty lub głównego specjalisty do spraw obsługi środowiskowej aparatury badawczej, o których mowa w art. 88 ust. 2, można zatrudnić osobę, która posiada stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra, lub równoważny.

8. Przy zatrudnianiu na stanowisku, o którym mowa w art. 88 ust. 1 pkt 1-4, cudzoziemca lub obywatela polskiego, który stopień naukowy lub tytuł naukowy uzyskał za granicą, odstępuje się od wymagań określonych w ust. 1-3 i 5.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn. zm.⁸⁾) w art. 144 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich albo studiach trzeciego stopnia udziela się cudzoziemcowi, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest podjęcie lub kontynuacja stacjonarnych studiów wyższych lub studiów doktoranckich, zwanych dalej „studiami”, także wtedy, gdy studia te stanowią kontynuację lub uzupełnienie studiów podjętych przez cudzoziemca na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, oraz gdy spełnione są łącznie następujące warunki:”.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 463 i 1004.

Art. 11. 1. Podatnicy, którzy przed dniem 1 stycznia 2016 r. odliczyli wydatki poniesione na nabycie nowych technologii na podstawie art. 26c ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują prawo do tych odliczeń po dniu 31 grudnia 2015 r., w zakresie i na zasadach w nich określonych. Przepisy te stosuje się odpowiednio w zakresie utraty prawa do tych odliczeń.

2. Podatnicy, którzy przed dniem 1 stycznia 2016 r. odliczyli wydatki poniesione na nabycie nowych technologii na podstawie art. 18b ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują prawo do tych odliczeń po dniu 31 grudnia 2015 r., w zakresie i na zasadach w nich określonych. Przepisy te stosuje się odpowiednio w zakresie utraty prawa do tych odliczeń.

Art. 12. 1. Podatnicy, którzy przed dniem 1 stycznia 2016 r. do kosztów uzyskania przychodów zaliczali koszty prac rozwojowych zgodnie z art. 22 ust. 7b ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, i nie rozliczyli tych kosztów na zasadach obowiązujących przed tym dniem, do nierozliczonych kosztów prac rozwojowych stosują przepisy ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Podatnicy, którzy przed dniem 1 stycznia 2016 r. do kosztów uzyskania przychodów zaliczali koszty prac rozwojowych zgodnie z art. 15 ust. 4a ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, i nie rozliczyli tych kosztów na zasadach obowiązujących przed tym dniem, do nierozliczonych kosztów prac rozwojowych stosują przepisy ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 13. Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych, których rok podatkowy jest inny niż kalendarzowy i rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2016 r. oraz zakończy się po dniu 31 grudnia 2015 r., stosują do końca przyjętego przez siebie roku podatkowego przepisy ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 r.

Art. 14. Wszczęte a niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postępowania w sprawach uzyskania przez podmioty, o których mowa w art. 5a ust. 1a ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, zgody ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, o której mowa w art. 5a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu dotychczasowym, są prowadzone zgodnie z przepisami ustawy zmienianej

w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przy czym wnioski złożone o wyrażenie zgody uważa się za zgłoszenia dokonania czynności prawnej.

Art. 15. Wszczęte a niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postępowania w sprawach uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora lub doktora habilitowanego oraz postępowania dotyczące uprawnień do prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia do czasu ich zakończenia są prowadzone zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

Art. 16. Przepisy ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od roku akademickiego 2016/2017.

Art. 17. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Sekretarz Stanu
Kancelaria Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej
Olgiera Dziekoński

UZASADNIENIE

I. Wprowadzenie

Szeroko rozumianą innowacyjność uznaje się za kluczową determinantę konkurencyjności poszczególnych gospodarek. Na innowacyjność gospodarek wpływa z kolei bardzo wiele czynników. Kluczową rolę w krystalizacji nowego modelu rozwoju gospodarczego w państwach rozwiniętych odegrają innowacje, gdyż inne czynniki jak np. wzrost liczby ludności, wzrost powodowany konsumpcją czy wzrost oparty na energochłonnych procesach stają się nieosiągalne.

Celem strategii „Europa 2020” jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie: inteligentny – dzięki inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje; zrównoważony oraz prospołeczny. Strategia koncentruje się na pięciu dalekosiężnych celach w dziedzinie zatrudnienia, innowacyjności, edukacji, walki z ubóstwem oraz w zakresie klimatu i energii.

Ponad dwie dekady wzrostu gospodarczego dają przesłanki by sądzić, że polska gospodarka cechuje się konkurencyjnością. Niekoniecznie wynikała ona jednak z innowacyjności. Polska dąży do stworzenia gospodarki opartej na wiedzy, o czym świadczą niektóre dane np. duża liczba centrów usług biznesowych (ponad 400) i badawczo-rozwojowych. Polskie firmy również coraz częściej inwestują w działalność B+R, głównie dzięki środkom pozyskanym z Unii Europejskiej. Celem dla Polski w ramach strategii Europa 2020 jest wzrost łącznych nakładów na B+R do poziomu 1,7% PKB w 2020 roku. Zrealizowanie tego wyzwania oznacza intensyfikację prac B+R, przede wszystkim w sektorze przedsiębiorstw. System wspierania innowacji w Polsce opiera się głównie na dotacjach, które wspierają transfer i absorpcję technologii. Istniejące zaś bodźce podatkowe dla B+R ocenia się jako nieskuteczne w promowaniu wewnętrznych prac B+R w sektorze prywatnym. Dodatkowo, dane pokazują wykorzystywanie ich głównie przez duże przedsiębiorstwa. Biorąc pod uwagę wskaźniki gospodarcze, taki model okazał się skuteczny, ale bez oparcia się w większym stopniu na rodzimych innowacjach, polska gospodarka może ucierpieć w przyszłości. Podniesienie zdolności innowacyjnych polskich przedsiębiorstw, lepsze powiązania między nauką a przemysłem oraz stworzenie otoczenia sprzyjającego innowacjom stanowią wyzwanie. W 2014 r. Polska w unijnym Rankingu Innowacyjności zajęła odległe 25 miejsce, ostatnie w grupie tzw. „umiarkowanych innowatorów”, osiągając 50,5% średniego ogólnego wskaźnika innowacyjności dla krajów UE. Również w Globalnym Rankingu Konkurencyjności na lata 2014 – 2015 pod względem innowacyjności Polska zajmuje 72 miejsce na świecie. Polacy również nie rejestrują dużej liczby patentów. Zgodnie z danymi dotyczącymi liczby patentów Triady (wynalazki opatentowane w UE, USA i Japonii) na 1 mln mieszkańców przypada w Polsce 0,6 patentu, podczas gdy np. w Czechach wskaźnik ten wyniósł 1,7.

Sektor B+R w Polsce charakteryzuje się różnorodnością pod kątem instytucjonalnym, jak również zróżnicowaniem w układzie regionalnym. Jednostki naukowo-badawcze koncentrują się w największych metropoliach np. Warszawa skupia 25% jednostek naukowo-badawczych, 25% potencjału kadrowego nauki oraz generuje prawie 40% nakładów na B+R. Mimo to, w 2012 r. w Polsce funkcjonowało ponad 800 ośrodków innowacji i przedsiębiorczości, w tym m.in.: parki technologiczne, inkubatory technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, centra transferu technologii, sieci aniołów biznesu, lokalne i regionalne fundusze pożyczkowe

Powstało już wiele raportów, które wskazują m.in. na: konieczność wdrożenia nowych rozwiązań legislacyjnych, zapewnienia odpowiedniego otoczenia instytucjonalnego oraz efektywnego finansowania. Takie wnioski płyną np. z raportu powstałego z inspiracji Prezydenta RP [Hausner J. i inni, *Konkurencyjna Polska. Jak awansować w światowej lidze gospodarczej?*, Warszawa 2013].

Potrzebę budowania konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach dostrzegły także organizacje pracodawców, przedstawiając ten problem Prezydentowi RP już w 2010 r. w liście najpilniejszych spraw gospodarczych.

Rekomendacje w tym zakresie zgłaszają również międzynarodowe instytucje, takie jak Bank Światowy czy Komisja Europejska.

Polskie szkolnictwo wyższe kształcąc wysoko wykwalifikowane kadry posiada szansę wniesienia znaczącego wkładu do rozwoju polskiej gospodarki. Ponadto, przyciągając zdolnych obcokrajowców daje szansę by w przyszłości pracowali oni na jej rzecz. Oznacza to konieczność wyrobienia sobie przez nasze uczelnie odpowiedniej marki.

Jednym z najbardziej znanych zestawień oceniających szkolnictwo wyższe jest ranking przygotowywany przez Universitas 21, w którym wyróżnia się 22 kryteria podzielone na cztery grupy tematyczne: zasoby, środowisko edukacyjne, umiędzynarodowienie i osiągnięcia. Niestety, z roku na rok pozycja Polski w tym rankingu spada. W edycji z 2014 r. Polska na 50 ocenianych państw zajęła 31 miejsce, uzyskując 51,9 punktów (na 100 możliwych). Nie lepiej przedstawia się sytuacja poszczególnych polskich uczelni. W 2013 r. w Akademickim Rankingu Uniwersytetów Świata, uwzględniającym osiągnięcia naukowe i badawcze uczelni wyższych, Polskę reprezentowały tylko dwie uczelnie: Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Warszawski. Lepiej wygląda sytuacja poszczególnych dziedzin w polskiej nauce. Niemieckie Centrum Rozwoju Szkolnictwa Wyższego przygotowało Ranking of Excellent European Graduate Programmes w dziedzinach nauk przyrodniczych i matematyki. Klasyfikacji poddano wszystkie europejskie uniwersytety. Wśród wyróżnionych w rankingu znalazły się również programy z matematyki, fizyki, chemii i biologii prowadzone przez cztery polskie uczelnie: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytet Wrocławski. Ponad przeciętnie wypadają polscy naukowcy pod względem liczby publikacji, bowiem według *Science and Engineering Indicators Digest 2012* tworzonej przez National Science Board Stanów Zjednoczonych Polska na 49 czołowych państw świata, z których pochodzi 98,4% wszystkich publikacji naukowych, zajęła 20 miejsce.

Do poprawy stanu postrzegania polskiego szkolnictwa wyższego za granicą może przyczynić się zmiana w systemie finansowania działalności B+R, zwiększenie roli ładu korporacyjnego na uczelniach oraz zniesienie niepotrzebnych barier administracyjnych.

II. Potrzeba i cel regulacji

Wszystkie powyższe opracowania i sugestie oraz mające miejsce w Kancelarii Prezydenta RP w latach 2011-2014 posiedzenia i panele eksperckie Forum Debaty Publicznej „Gospodarka konkurencyjna Polski” doprowadziły do opracowania projektu ustawy, której celem jest wsparcie innowacyjności polskiej gospodarki zarówno od strony sektora nauki, jak i przedsiębiorstw. Proponowane zmiany powinny spowodować usunięcie wielu istotnych barier prawnych napotykanych przez polskie instytucje naukowe, a także stworzyć zachęty fiskalne dla przedsiębiorstw do podejmowania większego ryzyka.

Obecny stan prawny nie uwzględnia w pełni potrzeb społecznych i gospodarczych w zakresie rozwoju nauki i jej relacji z innymi dziedzinami życia. Są to przede wszystkim potrzeby w sferze warunków podejmowania oraz prowadzenia działalności innowacyjnej, współpracy nauki z sektorem przedsiębiorców, jak również zwiększenia konkurencyjności szkół wyższych i innych jednostek naukowych. Konieczne są zatem wyselekcjonowane zmiany w ustawach o :

- 1) szkolnictwie wyższym,
 - 2) instytutach badawczych,
 - 3) Polskiej Akademii Nauk,
 - 4) stopniach naukowych i tytule naukowym, stopniach i tytule w zakresie sztuki,
 - 5) promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
 - 6) cudzoziemcach,
 - 7) podatku dochodowym od osób prawnych,
 - 8) podatku dochodowym od osób fizycznych,
 - 9) rachunkowości,
- oraz przepisów związanych z nimi.

III. Różnice pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym oraz skutki prawne projektowanych zmian

Zniesienie opodatkowania aportu własności intelektualnej i przemysłowej

Zakłada się zwiększenie zakresu komercjalizacji własności intelektualnej i współpracy nauki z biznesem poprzez zmianę klasyfikacji opodatkowania aportu własności intelektualnej i przemysłowej. Wymaga to zmiany ustawy o CIT i ustawy o PIT. Zmiany polegałyby na tym, że do przychodów nie zalicza się nominalnej wartości udziałów (akcji) w spółce kapitałowej objętych w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący oraz nie zalicza się nadwyżki pomiędzy wartością komercjalizowanej własności intelektualnej, a wartością nominalną objętych udziałów przez podmiot komercjalizujący. Zmiana dotyczyłaby również kosztów uzyskania przychodów, których nie stanowiłyby wydatki poniesione przez wspólnika na nabycie nominalnej wartości udziałów (akcji) w spółce kapitałowej objętych w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący; wydatki takie byłyby jednak kosztem uzyskania przychodów z tytułu odpłatnego zbycia tych udziałów przez podmiot komercjalizujący. Zmiana ta zwiększy pewność funkcjonowania podmiotów, które chcą komercjalizować wartość intelektualną.

Umożliwienie rozwoju rynku *venture capital* w Polsce

Potrzeba rozwoju inwestycji *venture capital* wymaga wprowadzenia do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) definicji *venture capital* tzw. spółki kapitałowej podwyższonego ryzyka oraz zwolnienia dochodów takiej spółki z tego podatku z tytułu zbycia udziałów (akcji) w spółkach. Definicja ta powinna preferować małe fundusze (o wartości aktywów nieprzekraczającej 50 mln EURO) i tylko w zakresie prowadzenia działalności inwestycyjnej na nieregulowanym rynku. Dodatkowo wprowadzone są obostrzenia, które uściślią

zasady korzystania ze zwolnienia. Po pierwsze, spółka taka, której udziały (akcje) są zbywane jest spółką podlegającą opodatkowaniu podatkiem od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągania. Po drugie, spółka dokonująca zbycia udziałów (akcji) posiada bezpośrednio, nieprzerwanie przez okres dwóch lat nie mniej niż 10% udziałów (akcji) w ww. spółce.

Ułatwienie rozporządzania majątkiem przez uczelnie, instytuty badawcze, PAN i jej instytuty naukowe

Dotychczasowe przepisy bardzo ograniczają współpracę nauki z biznesem albowiem wymagają spełnienia licznych warunków, aby dokonać czynności prawnych takich jak zakup, sprzedaż, licencjonowanie na rzecz innych podmiotów, na podstawie umów prawa cywilnego. Postulat przewiduje zmianę progów kwotowych reglamentujących dysponowanie mieniem w ramach czynności prawnych.

W odniesieniu do rozporządzania składnikami aktywów trwałych PAN przez Kanclerza Akademii o wartości rynkowej nieprzekraczającej równowartości w złotych 134.000 euro (dotychczas 20.000 euro) jest wymagana zgoda Prezesa Akademii, natomiast do rozporządzenia majątkiem przekraczającym równowartość rynkową 250.000 euro wymagane jest zgłoszenie do ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, z obowiązkiem uzyskania uprzedniej zgody Prezesa i Prezydium Akademii.

Również zarządzanie mieniem przez uczelnię publiczną lub instytut badawczy składnikami aktywów trwałych w przypadkach rozporządzenia przekraczającego równowartość w złotych kwoty 250.000 euro będzie wymagało zgłoszenia do ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, a w przypadkach rozporządzenia przekraczającego równowartość w złotych kwoty 134.000 euro zgłoszenia do ministra nadzorującego.

Czynności przekraczające wartości progowe będą zgłaszane właściwym ministrom, którzy mogą w terminie miesiąca od dnia otrzymania zgłoszenia nie wyrazić zgody na dokonanie czynności prawnych.

Nowe wartości proponowane w projekcie odwołują się do progów określonych w prawie zamówień publicznych lub w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym.

Ułatwienie zatrudniania w strukturach instytutów badawczych i uczelni młodych naukowców oraz zagranicznych specjalistów

Celem proponowanych zmian jest ułatwienie zatrudniania w strukturach instytutów badawczych i uczelni młodych naukowców oraz zagranicznych specjalistów. Obecne przepisy art. 21a ust. 1-4 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki dotyczą kryteriów i procedury nadawania przez rektora osobom z tytułem doktora uprawnień równoważnych wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego. Proponuje się dodanie w art. 21a ww. ustawy ust 5, tak by art. 21a ust. 1 - 4 dotyczyły także pracowników PAN i instytutów badawczych. Jednocześnie, proponuje się dodanie art. 21 ust. 6, zgodnie z którym osoby o uprawnieniach równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego, które nabyły w trybie określonym w art. 21a ust. 1 - 4, nie zalicza się do minimum kadrowego w sprawach uprawnień do nadawania stopni doktora lub doktora habilitowanego ani do minimum kadrowego w sprawach prowadzenia kierunku studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich.

Proponuje się także zmianę w ustawie o szkolnictwie wyższym w zakresie treści art. 115. Zgodnie z proponowanym brzmieniem dopuszczalna byłaby możliwość zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub profesora wizytującego osoby niespełniającej wymagań określonych odpowiednio w art. 114 ust. 2 i 3, jeżeli – tak jak dotychczas – posiadałaby ona stopień naukowy doktora oraz znaczne i twórcze osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej, ale także, gdy odbyła 2 lata stażu naukowego w uczelni lub jednostce naukowej innej niż ta, w której uzyskała stopień naukowy doktora lub ma zostać zatrudniona na tym stanowisku. Obie alternatywne drogi dojścia do stanowiska profesora nadzwyczajnego lub wizytującego wymagają spełnienia odpowiednich wymogów statutowych.

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 89 ust 7 i 8 ustawy o PAN wymaga się by pracownik na stanowisku specjalisty bądź głównego specjalisty do spraw obsługi środowiskowej aparatury badawczej miał tytuł naukowy doktora. Proponowana treść art. 89 ust. 7 przewiduje dostęp do ww. stanowisk osobom z tytułem zawodowym magistra lub równoważnym. W art. 89 ust. 8 zakłada się odstępianie od specjalnych procedur dla cudzoziemców lub obywateli polskich, którzy stopień naukowy lub tytuł naukowy uzyskały za granicą przy zatrudnieniu na stanowisku specjalisty oraz głównego specjalisty.

W ustawie o PAN skreśla się regulację, że w Zgromadzeniu Ogólnym Akademii biorą udział, z głosem stanowiącym, tylko członkowie krajowi Akademii. Projektowany przepis stanowi, iż wszyscy członkowie Akademii a zatem i członkowie zagraniczni biorą udział w Zgromadzeniu na takich samych zasadach.

W ustawie o instytutach badawczych proponuje się wprowadzenie możliwości udziału w spotkaniach rady za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, w tym przy użyciu technik wideokonferencji oraz głosowania za pośrednictwem systemów informatycznych (art. 30 ust. 11 ustawy o instytutach badawczych). Zmiana ta zwiększy zasięg konsultacji z członkami rady instytutów badawczych z różnych stron świata.

Ułatwienie podejmowania studiów w Polsce przez obcokrajowców

Kolejną proponowaną zmianą jest rezygnacja z konieczności przeprowadzania przez pracodawcę testu rynku pracy wobec cudzoziemców będących absolwentami i studentami polskich szkół i uczelni wyższych.

Proponuje się także zmianę w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. Określa ona m.in. zasady udzielania zezwoleń na pobyt czasowy. Obecnie art. 144 ust. 1 tej ustawy przewiduje możliwości otrzymania zezwolenia w celu podjęcia lub kontynuacji studiów różnego stopnia prowadzonych w trybie stacjonarnym. Proponuje się, aby zezwolenie na pobyt czasowy w Polsce otrzymywali także cudzoziemcy, którzy są słuchaczami niestacjonarnych studiów doktoranckich.

Wspieranie prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej w Polsce

Jak wskazano we wprowadzeniu celem dla Polski jest osiągnięcie do 2020 r. poziomu wydatków na B+R w wysokości 1,7% PKB. W 2013 r. wydatki te wyniosły 0,87% PKB, z czego mniej niż połowę stanowiły wydatki sektora przedsiębiorstw. Kwestia inwestowania w B+R stała się jednym z priorytetów dla wielu państw, ponieważ takie inwestycje pozwalają na uzyskanie przewagi konkurencyjnej nie tylko samych przedsiębiorstw, ale i całego kraju.

Polska wspiera działalność badawczo-rozwojową przede wszystkim instrumentami bezpośrednimi, aczkolwiek funkcjonują dwie preferencje podatkowe dotyczące B+R. Pierwsza z nich to ulga na nabycie nowych technologii. Aby z niej skorzystać należy spełnić wiele warunków wynikających z art. 26c ustawy o PIT i, odpowiednio, z art. 18b ustawy o CIT. Trzeba np. potwierdzić, że dana technologia nie była stosowana na świecie w ciągu ostatnich 5 lat. Odliczenia dokonuje się od podstawy opodatkowania w wysokości do 50% poniesionych wydatków. Warunki korzystania z ulgi na nabycie nowych technologii oraz krąg beneficjentów dają podstawy by sądzić, iż nie premiuje ona dostatecznie prowadzenia B+R w Polsce.

Drugie dostępne rozwiązanie przewiduje możliwość uzyskania korzyści podatkowych przez przedsiębiorstwo posiadające status centrum badawczo-rozwojowego. Może go uzyskać przedsiębiorca, niebędący jednostką badawczo-rozwojową, w drodze decyzji administracyjnej ministra właściwego do spraw gospodarki po spełnieniu kryteriów określonych w ustawie. Przedsiębiorcy o statusie centrum badawczo-rozwojowego w odniesieniu do przedmiotów opodatkowania wykorzystywanych na cele prowadzonych badań i prac rozwojowych, są zwolnieni od podatku rolnego, leśnego oraz od podatku od nieruchomości. Ponadto, centrum badawczo-rozwojowe może tworzyć fundusz innowacyjności poprzez comiesięczne odpisy, stanowiące koszty uzyskania przychodu. Wielkość tego funduszu wynosi nie więcej niż 20% przychodów uzyskanych przez centrum badawczo-rozwojowe w danym miesiącu. Środki funduszu innowacyjności zgromadzone na odrębnym rachunku, wykorzystuje się na pokrywanie kosztów prowadzenia badań i prac rozwojowych oraz kosztów związanych z uzyskaniem patentu na wynalazek. Na dzień 21 stycznia 2015 r. status centrum badawczo-rozwojowego posiada 34 przedsiębiorstwa, z których część należy również do zagranicznych podmiotów.

Biorąc pod uwagę polskie uwarunkowania oraz rozwiązania stosowane w innych krajach proponuje się:

- a) wprowadzić i ujednolicić definicję działalności B+R dla potrzeb rachunkowych i podatkowych, korzystając z pojęć zawartych w ustawie o zasadach finansowania nauki i mając na uwadze, że obecnie tożsame w przyszłości powinny być ujęte w obu aktach niezależnie, aby zagwarantować większą stabilność prawa podatkowego,
- b) wyłączyć z kosztów kwalifikowanych na B+R te nakłady, które zostały zwrócone podatnikowi w jakikolwiek formie,
- c) wliczanie w koszty uzyskania przychodów wydatków poniesionych na działalność B+R bez względu na końcowy wynik tej działalności,
- d) ustalenie przychodu jako podstawy odliczenia kosztów na B+R,
- e) zróżnicowanie wsparcia ze względu na wielkość przedsiębiorstw - mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa mogłyby dodatkowo odliczyć kwotę stanowiącą 50% poniesionych na B+R wydatków, podczas gdy duże przedsiębiorstwa 20%,
- f) zniesienie ulgi na nabycie nowych technologii,
- g) wprowadzić konieczność składania sprawozdania z prac B+R, którego wzór określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Nowa perspektywa finansowa na lata 2014-2020 w ramach programów operacyjnych stwarza olbrzymie możliwości na prowadzenie B+R i innowacyjnych technologii oraz daje szansę podniesienia konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Jednak środki UE z czasem zostaną wykorzystane, a stworzenie skutecznego modelu wspierania innowacyjności to długi proces, co pokazują doświadczenia innych państw. Z tego powodu już teraz należy zaproponować bardziej efektywną preferencję podatkową na B+R.

Przedstawiony projekt ustawy zawiera zmiany w trzech ustawach: ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, które są związane z zmianą zasad opodatkowania działalności badawczo-rozwojowej.

Celem tych zmian jest przede wszystkim wprowadzenie możliwości zaliczania kosztów działalności badawczo-rozwojowej do kosztów uzyskania przychodów w podatkach dochodowych. Zmiany w tym zakresie zawierają dwa istotne rozwiązania.

Po pierwsze, projektowane przepisy wprowadzają możliwość zaliczania do kosztów uzyskania przychodów kosztów działalności badawczo-rozwojowej, szeroko pojmowanej, ponieważ do kosztów uzyskania przychodów będzie można zaliczyć zarówno koszty badań naukowych, jak i prac rozwojowych, niezależnie od ich wyniku. Obecnie obowiązujące przepisy podatkowe ograniczają możliwość zaliczania do kosztów uzyskania przychodów wyłącznie koszty prac rozwojowych i to tylko takich, które zostały zakończone wynikiem pozytywnym. Nie przewidują natomiast możliwości zaliczania kosztów badań naukowych.

Po drugie, w projekcie ustawy proponuje się, aby koszty działalności badawczo-rozwojowej były zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w wysokości większej niż koszty faktycznie poniesione. Stanowi to rodzaj swoistej premii podatkowej za podejmowanie działalności badawczo-rozwojowej. Proponuje się, by tę premię zróżnicować w zależności od wielkości podatnika – w przypadku mikroprzedsiębiorcy, małego przedsiębiorcy oraz średniego przedsiębiorcy koszty działalności badawczo-rozwojowej byłyby zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w wysokości 150 % faktycznie poniesionych kosztów oraz dokonanych odpisów amortyzacyjnych, a w przypadku pozostałych podatników – 120 % faktycznie poniesionych kosztów.

W ślad za zmianami dotyczącymi kosztów działalności badawczo-rozwojowej proponuje się uchylenie przepisów regulujących tzw. ulgę na nabycie nowych technologii, ponieważ dotychczasowe doświadczenia wskazują, że nie spełnia ona w pełni zakładanych celów, a przede wszystkim nie stanowi zachęty dla przedsiębiorców do podejmowania i prowadzenia samodzielnej działalności badawczo-rozwojowej.

Projekt ustawy zawiera także zmiany w ustawie o rachunkowości, mające charakter zmian dostosowujących do zmian w ustawach podatkowych.

Zmiany wprowadzane w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych mają charakter zmian tzw. symetrycznych – w obu ustawach zostały zaproponowane tożsame rozwiązania, zgodnie z dotychczas stosowaną metodą regulacji tych podatków. Projekt zawiera następujące zmiany:

- 1) w art. 1 pkt 1 oraz w art. 2 pkt 1 proponuje się dodanie definicji następujących pojęć: działalności badawczo-rozwojowej, badań naukowych oraz prac rozwojowych. Definicje tych pojęć zostały oparte na definicjach zawartych w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki. Przy konstruowaniu tych definicji zostały uwzględnione zmiany wprowadzone ustawą z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 249);
- 2) w art. 1 pkt 2 została zawarta zmiana art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych stanowiąca konsekwencję legislacyjną uchylecia art. 26c tej ustawy;
- 3) w art. 1 pkt 4 oraz w art. 2 pkt 4 zostały zawarte zmiany wprowadzane w przepisach dotyczących kosztów uzyskania przychodów. Przede wszystkim proponuje się dodać przepis, który wyraźnie przesądzi, że kosztami uzyskania przychodów z działalności gospodarczej są także koszty działalności badawczo-rozwojowej, z tym że możliwość zaliczania kosztów działalności badawczo-rozwojowej do kosztów uzyskania przychodów ogranicza się do kosztów działalności badawczo-rozwojowej odpowiadającej przedmiotowi działalności podatnika. Jednocześnie do kosztów uzyskania przychodów nie będą zaliczane koszty działalności badawczo-rozwojowej w części, w której zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie. Koszty działalności badawczo-rozwojowej będą mogły być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w dniu ich poniesienia albo jednorazowo w okresie pięciu lat prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, nie później jednak niż w piątym roku podatkowym prowadzenia tej działalności. Należy zaznaczyć, że w przypadku gdy podatnik w danym roku podatkowym ponosi stratę, koszty działalności badawczo-rozwojowej poniesione w latach podatkowych, w których podatnik ponosi stratę, będą mogły być zaliczone do kosztów uzyskania przychodów w wysokości pomniejszonej o kwotę odpowiadającą udziałowi kosztów działalności badawczo-rozwojowej w kosztach uzyskania przychodów w stracie, która została rozliczona odpowiednio zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych albo art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, odpowiednio jednorazowo w roku podatkowym, w którym podatnik osiągnął dochód, albo w zeznaniach podatkowych składanych za kolejno następujące po sobie lata podatkowe, nie później jednak niż w zeznaniu składanym za rok podatkowy, w którym upływa piąty rok prowadzenia przez podatnika działalności badawczo-rozwojowej. W rocznym rozliczeniu podatku koszty działalności badawczo-rozwojowej będą powiększone o 50 % poniesionych kosztów oraz dokonanych odpisów amortyzacyjnych - w przypadku mikroprzedsiębiorców, małych przedsiębiorców oraz średnich przedsiębiorców, a w przypadku pozostałych podatników - o 20 % poniesionych kosztów oraz dokonanych odpisów amortyzacyjnych. Warunkiem dokonania powiększonego odpisu jest uregulowanie w roku podatkowym zobowiązań dotyczących tych kosztów i odpisów;
- 4) w art. 1 pkt 5 i 6 oraz w art. 2 pkt 6 i 7 proponuje się uchylenie przepisów przewidujących możliwość amortyzacji zakończonych prac rozwojowych. Obecnie obowiązujące przepisy przewidują konieczność zakończenia prac rozwojowych wynikiem pozytywnym, by ich koszty mogły podlegać amortyzacji, a tym samym być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów. Zmiana ta stanowi konsekwencję wprowadzenia nowych rozwiązań pozwalających na zaliczanie kosztów działalności badawczo-rozwojowej do kosztów uzyskania przychodów. Należy podkreślić, że zgodnie z propozycjami zawartymi w przepisach przejściowych (art. 5

projektu), podatnicy, którzy przed dniem wejścia ustawy w życie do kosztów uzyskania przychodów zaliczali koszty prac rozwojowych i nie rozliczyli tych kosztów na zasadach obowiązujących przed dniem wejścia ustawy w życie, do nierozliczonych kosztów prac rozwojowych będą mogli stosować przepisy dotychczasowe;

- 5) w art. 1 pkt 8 oraz w art. 2 pkt 2 zostały dodane nowe przepisy, które nakładają na podatników prowadzących działalność gospodarczą, którzy podejmują jednocześnie działalność badawczo-rozwojową i zamierzają zaliczać koszty działalności badawczo-rozwojowej do kosztów uzyskania przychodów, obowiązek wyodrębnienia w prowadzonych księgach rachunkowych kosztów działalności badawczo-rozwojowej. Pozwoli to na ustalenie kosztów tej działalności, co z kolei jest istotne ze względu na przewidzianą w projekcie możliwość powiększenia tych kosztów w rocznym rozliczeniu o odpowiednie wskaźniki;
- 6) w art. 1 pkt 9 oraz w art. 2 pkt 9 proponuje się uchylenie przepisów przewidujących tzw. ulgę na nabycie nowych technologii. Ulgę na nabycie nowych technologii, w opinii wnioskodawcy, nie stanowi zachęty do samodzielnego podejmowania i prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, w związku z czym zasadna jest likwidacja tej ulgi. Jednocześnie w przepisach przejściowych zagwarantowano podatnikom, którzy rozpoczęli korzystanie z tej ulgi przed dniem wejścia w życie ustawy, możliwość kontynuowania odliczeń z tytułu tej ulgi na dotychczasowych zasadach;
- 7) w art. 1 pkt 10 oraz w art. 2 pkt 10 zostały dodane nowe przepisy, które nakładają na podatników prowadzących działalność gospodarczą, którzy zaliczają koszty działalności badawczo-rozwojowej do kosztów uzyskania przychodów, obowiązek dołączenia do zeznania zawierającego roczne rozliczenie podatku sprawozdania o działalności badawczo-rozwojowej prowadzonej przez podatnika w poprzednim roku podatkowym. Wzór tego sprawozdania zostanie określony przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w rozporządzeniu.

Zmiany ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości mają charakter zmian dostosowujących do zmian wprowadzanych w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych i w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

W art. 3 pkt 1, zawierającym zmiany do art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, proponuje się dodanie definicji pojęć: działalności badawczo-rozwojowej, badań naukowych oraz prac rozwojowych, które – podobnie jak w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych i ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych - zostały oparte na definicjach zawartych w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki. Ponadto projekt wprowadza zmianę w art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, polegającą na doprecyzowaniu sposobu rozliczania nakładów na działalność badawczo-rozwojową – jeżeli nie będzie możliwe oddzielenie etapu badań naukowych od etapu prac rozwojowych prowadzących do wytworzenia wartości niematerialnych i prawnych, nakłady na działalność badawczo-rozwojową będą uznawane za poniesione na badania naukowe.

- 1) W art. 3 pkt 2 proponuje się uchylenie przepisu art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, zgodnie z którym okres dokonywania odpisów kosztów prac rozwojowych

nie może przekraczać 5 lat. Po wejściu w życie tej zmiany przepisy o rachunkowości nie będą przewidywały czasowego ograniczenia możliwości dokonywania odpisów kosztów prac rozwojowych.

- 2) W art. 3 pkt 3 jest zawarta zmiana dostosowująca przepis art. 49 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości do przepisów wprowadzających definicję działalności badawczo-rozwojową. Po wejściu w życie ustawy, w sprawozdaniu z działalności jednostki, które powinno obejmować istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej tej jednostki, będą również zamieszczane informacje o ważniejszych osiągnięciach w działalności badawczo-rozwojowej tej jednostki.

W art. 13 jest zawarta regulacja dla podatników podatku dochodowego od osób prawnych, których rok podatkowy jest inny niż kalendarzowy. Podatnicy, których rok podatkowy rozpoczął się przed dniem wejścia ustawy w życie a zakończy się po tym dniu, będą stosować do końca przyjętego przez siebie roku podatkowego przepisy ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia ustawy w życie.

Proponuje się, by przepisy ustawy weszły w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

IV. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe

Wpływ rozwiązań zaproponowanych w projekcie na konkurencyjność i rozwój gospodarki, otoczenie instytucjonalne biznesu oraz rynek pracy należy ocenić pozytywnie. Wejście w życie proponowanych zmian powinno przyczynić się do intensyfikacji działalności B+R prowadzonej w Polsce, przynosząc pozytywne skutki dla przedsiębiorstw, rynku pracy a także w długim okresie dla całej gospodarki.

Z jednej strony, zmiany w zakresie preferencji podatkowych dotyczących działalności B+R obniżą koszty jej prowadzenia. Z drugiej, stworzenie szansy na rozwój rynku *venture capital* w Polsce oraz zniesienie opodatkowania aportu wartości intelektualnej może przyczynić się do efektywniejszej komercjalizacji wyników badań oraz powstania spółek zajmujących się nowoczesnymi technologiami.

Większe umiędzynarodowienie uczelni, instytutów badawczych, Polskiej Akademii Nauk i jej instytutów naukowych w połączeniu z nadaniem ww. jednostkom większej autonomii da szansę na zwiększenie ich konkurencyjności. Dodatkowo, zniesienie niektórych niepotrzebnych barier dla młodych naukowców pozwoli na zmniejszenie bezrobocia oraz ułatwi im pozostanie w Polsce po zakończeniu edukacji.

Ważnym efektem wejścia w życie proponowanych zmian będzie nasz awans w European Innovation Scoreboard. Ranking obejmuje 8 obszarów, definiowanych wieloma wskaźnikami. Zmiany w ustawie bezpośrednio wpłyną na następujące zmienne: procentowy udział doktorantów spoza UE w liczbie wszystkich doktorantów w danym kraju, udział inwestycji dokonanych przez *venture capital* jako % PKB, udział wydatków przedsiębiorstw na B+R w PKB, procent MŚP prowadzących własną działalność innowacyjną lub w kooperacji z inną firmą w ogólnej liczbie MŚP, udział MŚP współpracujących z innymi firmami w zakresie innowacyjności w ogólnej liczbie MŚP, liczba wniosków patentowych, udział MŚP wprowadzających nowe produkty lub procesy na rynek w ogólnej liczbie MŚP, udział osób wykonujących 'pracę opartą na wiedzy' w ogólnej liczbie zatrudnionych, udział produktów średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie w całkowitym eksporcie, itd.

Wpływ na konkurencyjność gospodarki i funkcjonowanie przedsiębiorstw

Zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki powinno przełożyć się w długim okresie na poprawę pozycji Polski w międzynarodowych rankingach. Rozwój *venture capital* i ulga na działalność B+R bezpośrednio wpływają na funkcjonowanie przedsiębiorstw, obniżając koszty prowadzenia działalności B+R oraz zachęcając do podejmowania większego ryzyka przez inwestorów. W przypadku udanych inwestycji zarówno w B+R, jak i w VC przewidywane jest uzyskiwanie przez aktywne w tym zakresie przedsiębiorstwa przewagi konkurencyjnej, a co za tym idzie także większych zysków.

Pozytywnym efektem zmian będzie zwiększenie liczby zakładanych spółek celowych przez szkoły wyższe w celu komercjalizowania swoich wyników badań, gdyż obecnie wiele uczelni powstrzymuje się przed tym w obawie przed zarzutem, że niegospodarnie przekazują fundusze państwowe do spółek prywatnych. Rezygnacja z traktowania wkładu niepieniężnego do spółki jako przychodu tej spółki pod względem podatkowym, uprości w znacznym stopniu proces zakładania spółek celowych do komercjalizacji badań. Przewiduje się, że nawet małe ośrodki akademickie będą bardziej skłonne do komercjalizacji swoich badań.

Zwolnienie małych funduszy *venture capital* działających w formie spółki komandytowo-akcyjnej z CIT wpłynie na rozwój tego rynku, co przełoży się na innowacyjność firm finansowanych przez fundusze. Dzięki wprowadzeniu tego instrumentu podatkowego więcej inwestorów będzie decydować się na założenie funduszu VC i wspieranie przedsiębiorstw pracujących nad nowymi rozwiązaniami i technologiami. Kolejnym pozytywnym aspektem tej zmiany jest zatrzymanie polskiego kapitału VC w Polsce. Obecnie wiele funduszy VC przenosi działalność za granicę tworząc struktury międzynarodowe. Według danych z 2012 r. wielkość polskiego rynku *venture capital* wynosiła 153 mln EUR, dla porównania rynek VC w Wielkiej Brytanii to 1.502 mln EUR, w Niemczech 1.254 mln EUR i we Francji 1.215 mln EUR. W 2010 r. Polska zajęła 14. miejsce w Europie i 2. w Europie Środkowo-Wschodniej pod względem wartości wskaźnika udziału inwestycji VC/PE w PKB. W latach 2007–2011 w Polsce inwestycje typu VC miały największy udział w takich branżach, jak: dobra konsumpcyjne – produkcja i dystrybucja oraz w branży medycznej, farmaceutycznej i biotechnologii. Powyższe dane świadczą o początkowej fazie rozwoju rynku VC w naszym kraju. Szacuje się, że w Polsce działa obecnie ok. 20 funduszy VC w formie spółek komandytowo-akcyjnych.

Szansą na wzmocnienie konkurencyjności polskiej gospodarki jest także większe umiędzynarodowienie uniwersytetów. Z jednej strony powinno skutkować ono zwiększeniem wartości polskich badań i prac naukowych, z drugiej nawiązaniem wartościowych dla przedsiębiorców relacji biznesowych.

Umiędzynarodowienie polskich szkół wyższych spowoduje, że uczelnie szybciej będą adaptować się do nowej sytuacji – będą otwierać się na studentów i pracowników naukowych z zagranicy, rozszerzą ofertę o programy obcojęzyczne, dostosują się do międzynarodowych standardów. Dzięki temu będziemy skutecznie konkurować z innymi państwami oraz skutecznie przygotowywać absolwentów do aktywności na globalnym rynku pracy. Dodatkowo, napływ studentów z zagranicy pomoże, choć częściowo, zniwelować negatywne efekty niżu demograficznego.

Zniesienie obowiązku przeprowadzenia testu rynku przyspieszy proces zatrudniania zagranicznych studentów i absolwentów w polskich przedsiębiorstwach.

Wpływ na rynek pracy

Przedstawione propozycje mają na celu aktywowanie potencjału młodych, przedsiębiorczych Polaków. Rozwój innowacyjnych branż przemysłu i podmiotów finansujących innowacje spowoduje, że to głównie przed tymi osobami otworzą się nowe możliwości rozwoju zawodowego.

Zaproponowane zmiany pozytywnie wpłyną na krajowy rynek pracy, poprzez wykreowanie miejsc pracy dla młodych naukowców nie tylko w szkołach wyższych oraz instytutach naukowych i badawczych, ale także w działach B+R przedsiębiorstw. Część absolwentów lub studentów może także upatrywać swojej szansy w realizacji przedsięwzięć *venture capital*. Modyfikacje przepisów w tym zakresie pozwolą zmniejszyć bezrobocie wśród osób z wyższym wykształceniem.

Ułatwienie zatrudniania w strukturach instytutów badawczych i uczelni młodych naukowców będzie szansą dla młodych, dobrze wykształconych ludzi. Według danych GUS w 2013 r. bezrobocie wśród osób z wyższym wykształceniem wynosiło 5,7%. Szacuje się, że pod wpływem zmiany przepisów stopa bezrobocia obniży się. Obecnie na uczelniach pracuje 22.845 profesorów (w tym 11.190 z tytułem naukowym profesora) i 36.968 doktorów i doktorów habilitowanych. Uproszczenie przepisów i umożliwienie dostępu osób z niższym tytułem naukowym do wielu stanowisk zachęci praktyków do pracy dydaktycznej. Proponowane zmiany wpłyną także na zwiększenie liczby wykładowców z zagranicy – obecnie jest ich na polskich uczelniach 1.928.

Wpływ na sektor finansów publicznych

W krótkim okresie zmiany rozpatrywane łącznie cechują się neutralnością dla sektora finansów publicznych. Wprowadzenie nowej preferencji podatkowej wiąże się z likwidacją starej. Inne kwestie podatkowe powinny przynieść dużo większe korzyści niż koszty. Zmiany służące zmniejszeniu bezrobocia przyniosą wyższe wpływy z podatków. Najważniejsza jest jednak szansa na zwiększenie konkurencyjności gospodarki i na długookresowy wzrost gospodarczy, co wiąże się ze zwiększonymi wpływami.

W 2013 roku z ulgi na nabycie nowych technologii skorzystało łącznie w PIT i CIT 106 podatników uzyskując łączną kwotę odliczeń w wysokości 308 mln zł. Według GUS we wspomnianym roku 2.467 przedsiębiorstw prowadziło działalność badawczo-rozwojową, wydając łącznie na ten cel ok. 6,3 mld zł. Warto podkreślić, iż wiele z tych podmiotów posiada swoje siedziby na terenie specjalnych stref ekonomicznych, niektóre natomiast uzyskały status centrum badawczo-rozwojowego, a tym samym nie będą mogły skorzystać w tym zakresie z nowych rozwiązań. W pierwszym roku obowiązywania regulacji nie przewiduje się nagłego ubytku dochodów podatkowych. Ponadto ubytek ten będzie rekompensowany oszczędnościami z tytułu likwidacji starej ulgi oraz zwiększonymi dochodami wynikającymi z wyższego wzrostu gospodarczego.

Wyłączenie VC działających w formie spółek komandytowo-akcyjnych spod CIT to zmniejszenie wpływu do budżetu państwa o wartości ok. 2,2 mln zł, co nie stanowi zbyt wielkiego uszczerbku dla dochodów podatkowych. Ponadto, pozytywnym efektem tego wyłączenia będzie powstanie większej liczby firm finansowanych przez fundusze VC, dzięki czemu do budżetu państwa trafią

środki z podatków odprowadzanych przez te firmy i ich pracowników. Tego rodzaju przedsięwzięcia przyczynią się także do efektywnego wykorzystania środków UE.

Racjonalizacja wydatków publicznych powinna być wynikiem ułatwień w rozporządzaniu majątkiem przez uczelnie, instytuty badawcze, PAN i jej instytuty naukowe. Pozytywne skutki wywołane tymi zmianami będą miały wpływ na 438 szkół wyższych, 118 instytutów badawczych, PAN i 70 instytutów naukowych PAN. Wprowadzone modyfikacje prawne - zamiana zgody na zgłoszenie i podwyższenie progów kwotowych - ułatwią zarządzanie ww. jednostkami, skrócą czas wydawania decyzji, i – co za tym idzie – ograniczą obciążenia o charakterze biurokratycznym.

V. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych.

Projekt ustawy przewiduje konieczność wydania nowych aktów wykonawczych, na podstawie art. 45 ust. 9 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz na podstawie art. 27 ust. 5 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych. Oba przepisy upoważniające zobowiązują ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia wzoru sprawozdania o działalności badawczo-rozwojowej w poprzednim roku podatkowym, wraz z objaśnieniami co do sposobu jego wypełniania. Rozporządzenia powinny zostać wydane w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, wydając te rozporządzenia powinien uwzględnić w szczególności dane identyfikujące podatnika, rodzaj prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej i zakres wykonanych w danym roku podatkowym badań naukowych lub prac rozwojowych. Sprawozdanie składane przez podatnika powinno zawierać informacje o prowadzonej przez niego w danym roku podatkowym działalności badawczo-rozwojowej i poniesionych w danym roku podatkowym kosztach tej działalności, gdyż informacje te są istotne ze względu na przewidzianą w przepisach projektowanej ustawy możliwość zaliczania do kosztów uzyskania przychodów kosztów działalności badawczo-rozwojowej powiększonych o określone w projekcie wielkości. Sprawozdanie to nie powinno zawierać informacji, które są przekazywane przez przedsiębiorców w sprawozdaniu o działalności badawczej i rozwojowej, którego wzór jest określony w przepisach wydawanych na podstawie art. 31 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, a którego obowiązek składania wynika z art. 30 ust. 3 tej ustawy.

Zmiany wprowadzane niniejszym projektem spowodują także konieczność dostosowania do nowych regulacji wzorów zeznań składanych przez podatników. Spowoduje to konieczność wydania nowych rozporządzeń na podstawie art. 45b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych i art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, uwzględniających możliwość ujęcia w zeznaniu powiększonych kosztów działalności badawczo-rozwojowej.

VI. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.